

Din tillgifne vän och tjänare
F. Berndtson.

211 J. J. NERVANDER – J. V. SNELLMAN
HUB, JVS handskriftssamling

Min Heders Broder,

10

i Hällströmska Nekrolog^(en) förekommer ett betydligare tryckfel, der står i sednare Nummern: sin eftersökningar i stället för sina efterföljare. Det är angående orgelnistens misstag. Närmare kan jag ej utpeka stället, ty jag har ej Saima till hands.

Härjemte medföljer *inledningen* till de klimat^(ologiska) observationerne. Nu är fråga: vill Du införa den *in extenso* eller i *utdrag*? Behöfver Du således trädsnittena eller ej? De skola genast skickas om Du vill hafva dem. Tiger Du, så betyder det att Du ej behöfver dem.

Nu till en ledsam kommission, som jag fått från F^(urst) M^{(enschi-}
koff) genom G^(eheim) R^(ådet) W^(alleen), den nemligen att jag som vän
till Dig skulle bedja Dig att vara försigtig med Redaktionen av Saima.
1:o Att ej tala i en gäckande och raljerande ton om fremmande
regeringar, ty det smakar af kommunism. 2:o Att ej tala om vår
Regering – hvarken Senaten eller Kejsler^(ig) Maj^(est)ät – Budsändaren,
som hyser aktning för Din person och Din lärdom önskar att Du
måtte taga Hans råd till godo, ty Han anser slutligen för sin pligt, att
för landets bästa uppoffra tidningen. Landets bästa ligger åter deri att
vara så bortglömdt som möjligt, Öfversättas vissa af Dina artiklar i
Tyska Tidningar och visas af dem, som önska nivellera Finland å la
Russie på högsta ort, så kunna de (artiklarne) ej undgå att verka i
nivellörens intresse.

20

30

Jag för min del måste tillstå att jag ej rätt kan medgifva, att Saimas politiska uppsatser gagnat, såsom Du i ett bref säger. Visserligen kan en och annan sofvande hafva för ett ögonblick halfvaknat, för att sedan snarka till så mycket grundligare. Hvad nu derpå vinnes är osäkert, men det säkra är att censurförordningen blifvit skärpt i anledning af Saima, sedan Censorerne utan dom och ransakning kunna afsättas. Du talar i ett bref om »Fennomanerne». Jag har flere ggr förundrat mig deröfver. Vet Du verkligen ej att Du allmänt och ohjelpigt anses för Fennomanernes anförare och anses hafva ledt till Fennomani, den lugna vetenskapliga forskning, som Lönnrot och Castrén gjort till sitt mål. Desse beskyllas derföre alldrig för Fennomani. I beskyllningen för Fennomaniskt Chefskap ligger äfven mycken sanning, ehuru Ditt manskap är nog odisciplineradt att emellanåt taga steget för fullt ut. I intet fall bör Du undra deröfver att rörelsen går vida längre än Du beräknat. Här några exempel. Förbittringen mot Grot är bland studenterne stor, ty Finskan *borde* studeras framför Ryskan. Man har derföre 2 ggr slagit sönder fönstren hos Grot och engång utanför dessa fönster tillställt en liten krutexplosion. Vidare är Studerande Corpsen betänkt på att gå med en petition till Cancellor af innehåll att fordringarne i Ryska språket äro för stora och borde inskränkas eller åtminstone orubbeligt bestämmas. Vidare har en eller två ggr Polackarnes skål blifvit proponerad på värds hus och den ena g^(ån)g^(en) i Ryska officerares närvaro, hvarföre nu Studeranden Clåsen relegeras af Österb^(ottniska) afdelningen sjelf på ett år. Tre skolgossar

40

50

mellan 8 och 12 år rymde för en vecka sedan, för att vandra till lappmarken och lära sig Finska. Efter allmän ångest och uppståndelse i Staden, sedan 100 man sökt dem i skogarne, der man trodde att de af våda förolyckats, får man aning om förhållandet och ertappar dem nära Lovisa. – Fennomanerne frodas således i samma klass af menniskor, der man fordom skjöt sig å la Werther, och utdrog i skogarne för att bilda ädla röfvere band å la Carl v. Mohr. Hvad deraf som återstår när tiden kommer, då en hvar af dem »muss nun Philister seyn» lemnar jag derhån; men entusiasmen visar sig så snömosaktig, hufvudsakligast i ordsvall, att jag ej tror mycket derpå. Jag lär hafva redan skrivvit till Dig, att bland hela Stud<ent> Corpsen, som dagligen dundrar om Finskan, *en enda*, min Son nemligen studerade detta språk för Cajander, hvilken var enligt Tidningarne öfverlupen af disciplar, nemligen i 14 dagar, hvarefter ej en enda (säger en enda) återstod utom Janne, hvilken höll ut lunken. Verkar emellertid allt detta derhån att vi få en General Kraftman till Vice Cancellor i stället för Thesleff, så tycker jag sannerligen ej att Saima verkat särdeles fröjdefullt för framskridandet i vårt land. Slutsatsen af allt detta är att det ej är godt att draga fingerkrok med elephanten eller äta kersbär med de stora. Visserligen är jag öfvertygad derom att allt detta ej skall verka på Dig, emedan mitt resonnement ej är tillräkkligen logiskt, utan endast smakar af Philisteyrey. Jag har derföre af broderlig omtanke om Saimas helsa och lifstid instruerat Bygdén att anse sig för Hennes husläkare, och efter bästa förmåga förordna om hennes diät, samt i detta afseende vara hellre mer än nödigt sträng, än tillåta något som kan skada Saimas välmåga.

Glöm ej att Du är i Finland och ursäkta åtminstone Din gamle Broder, som skrattar när Han hör Saima predika Lejonmod för en färskock. Åt mindre löjligt har jag skrattat i min lifstid –

30

Tuus ut semper
amicissimus
J. J. Nervander

Helsa Din lilla Fru från mig och de mina.

212 J. V. SNELLMAN – GENERALGUVERNÖREN, KONCEPT

40 HUB, JVS handskriftssamling

<***> Fürst!

<***>he Durchlaucht haben geruht sowohl durch <***>verwaltung Finlands als durch den Herrn Gouverneur <***> <***>o Ihr hohes Missfallen mir als dem Herausgeber <***> Zeitung Saima gnädigst anzuzeigen.

<***> Dankbarkeit die herablassende Güte, anerkennend <***> <***>ir diese Weisung mitgetheilt worden, bin ich doch <***> <***>übt I. F. D. zu die Unzufriedenheit mit dem <***>n eines Finnen veranlaßt zu haben. <***>en Ihre Fürstliche Durchlaucht daher gnädigst, daß ich über den Vorfall folgende Erklärung untethänig mitzuthemen wage.

Ogleich der Überzeugung, daß bey der Bildung des Finnischen Volks ein reger Allgemeingeist die Absichten der Regierung nur fördern kann, habe ich doch geflissentlich in <der> von mir herausge-